

“Cabacés”, un impediment per a la candidatura del Priorat a Patrimoni Mundial de la UNESCO

written by Cabassers.org | 10/03/2022

Després de l'aturada estratègica que va fer la candidatura Priorat-Montsant-Siurana a Patrimoni Mundial de la UNESCO, aquesta es tornarà a presentar enguany o l'any que ve com a molt tard, [segons va fer públic](#) l'associació que coordina els esforços d'aquesta candidatura, Prioritat, l'abril del 2021. El 2019 la candidatura va ser retirada a últim moment per un informe negatiu d'ICOMOS, l'organisme consultiu de la UNESCO a Espanya en qüestions relacionades amb Patrimoni Mundial. Un dels punts febles era la manca d'un pla de gestió.

Hi ha, però, un altre factor que pot desbaratar les pretensions de la candidatura: “Cabacés”. Aquesta és la forma oficial del topònim d'un municipi de la comarca del Priorat. És oficial il·legalment, ja que la llei catalana (article 18.1 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística) preveu que només puguin oficialitzar-se topònims correctament escrits, segons la normativa lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans. La forma correcta per a aquest topònim és Cabassers, però l'ajuntament d'aquest municipi i el Govern de

la Generalitat mantenen encara, com a oficial, la forma “Cabacés”. Això no només [trenca la legislació catalana](#), sinó que també vulnera convencions de les Nacions Unides sobre la protecció de la toponímia com a patrimoni immaterial de la humanitat (recollides per la normativa més recent sobre toponímia catalana, [al preàmbul](#) del Decret 133/2020), i la Convenció de la pròpia UNESCO sobre la salvaguarda d'aquest patrimoni ([vegeu la normativa que vulnera aquí](#)). Per a fer-ho més greu, aquest fet també [vulnera drets fonamentals i suposa el trencament de l'Estat de Dret](#).

Això es pot resoldre de tres maneres:

1- L'Ajuntament de Cabacés* pot decidir complir la llei de política lingüística i oficialitzar la forma correcta i legal del seu topònim, Cabassers, en substitució de la forma il·legal “Cabacés”.

2- El Govern de la Generalitat de Catalunya pot, d'ofici, dur a terme aquesta correcció, ja que els municipis tenen autonomia per a canviar els seus topònims, però no per a decidir la seva ortografia. En el cas de Cabassers, com que no es tracta d'un canvi de nom sinó d'una correcció ortogràfica, el Govern pot dur a terme aquesta correcció [de motu proprio](#), encara que la legislació al respecte sigui contradictòria, ja que sota el principi de la jerarquia normativa preval l'obligació de fer oficials només les formes normatives dels topònims, com s'explica [en aquest article](#).

3- Si hi ha inacció per part de les administracions responsables de corregir aquesta il·legalitat, es pot demanar auxili a la Justícia per tal que ho faci corregir.

Els habitants de Cabassers no poden pronunciar-se sobre aquesta matèria en una consulta, vinculant o no, perquè el compliment de la llei és imperatiu i no es tracta d'un canvi de nom, com ja s'ha dit, sinó de l'adequació de la grafia d'aquest nom a les normes de l'idioma. Ni les normes

d'ortografia ni l'obligació de complir la llei no poden ser sotmeses a les urnes; per tant qualsevol clam que demani aquest requisit serà [il·legítim](#).

Si no es corregeix aquesta arbitrarietat, és molt difícil que la UNESCO pugui avalar com a Patrimoni Mundial la candidatura d'una comarca que inclou una forma oficial d'un topònim d'un municipi que vulnera no només la legislació local, sinó les pròpies disposicions de l'ONU i la UNESCO sobre protecció del patrimoni immaterial de la humanitat. I és que la responsabilitat recau, exclusivament, sobre l'administració, que també forma part de la Comissió Permanent de la Comissió del Paisatge i la Sostenibilitat del Priorat, impulsora de la candidatura. Hi són, a més de l'associació Prioritat i l'Observatori del Paisatge, el Departament de Cultura, el d'Agricultura, el de Vicepresidència (Territori), la Diputació de Tarragona i el Consell Comarcal del Priorat. I l'Ajuntament de Cabacés*, a banda, és soci de Prioritat. No hi ha cap justificació, doncs, per tal que l'administració, ja sigui la local o l'autonòmica, no corregeixi el que pot ser un impediment, i gros, per a l'èxit de la candidatura Priorat-Montsant-Siurana a Patrimoni de la Humanitat. Presentar-la vulnerant normativa d'aquest àmbit de qui ho ha d'aprovar (mantenir com a oficial la forma "Cabacés" per al topònim Cabassers, no respectant així el patrimoni immaterial de la humanitat) sembla una via ràpida al fracàs. És imperatiu, doncs, que abans de presentar la candidatura el Govern corregeixi aquest problema, que pot malbaratar l'esforç que es fa des del 2010.

L'expedient que ha preparat amb tota cura l'associació Prioritat per avalar la candidatura davant la UNESCO, conscient del problema, utilitza la grafia "Cabassers" per al topònim del municipi que oficialment (i il·legalment) encara s'escriu "Cabacés". La [Carta del paisatge del Priorat](#), elaborada pel Departament de Territori, fa el mateix. Ara cal que l'administració hi acompanyi i oficialitzi la forma

correcta d'aquest nom de lloc. No s'ha d'arriscar la feina de tants anys per la rebequeria de voler mantenir a l'oficialitat, il·legalment i il·legítima, una forma incorrecta d'un topònim de la comarca que aspira a ser declarada Patrimoni Mundial de la Humanitat. Ajuda a entendre el disbarat pensar què passaria si al Priorat hi hagués altres poblacions amb les formes prenortatives com a oficials dels seus topònims: Capsanes i no Capçanes, Lloá i no el Lloar, Marsá i no Marçà, Molá i no el Molar, Ciurana i no Siurana, Vilella Baja i no la Vilella Baixa. Si la situació no seria acceptable, tampoc no ho és per a Cabacés i no Cabassers.